

## ЕДИН ОБНОВЕН УЧЕБНИК ЗА НАПРЕДНАЛИ

Стойна Пороманска (2020). „*Ta νέα ελληνικά για προχωρημένους. Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα (γ')*“/, „Новогръзки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели (III)“, Велико Търново: Ровита, 464 стр. ISBN: 9789548914413

**Калин Василев**

Академия на MBP

Учебникът „Новогръзки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ (III) на Стойна Пороманска основно е предназначен за студенти от филологическите специалности на университетите, в които се изучава новогръзки език. Излиза от печат през 2020 г. и въпреки че е обозначен като γ' (на гръцки трета част), той не е предназначен за студенти, владеещи езика на по-високо ниво спрямо съдържанието на изданието през 2000 г. учебник „Новогръзки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ (II), а представлява надграждане и актуализиране на информацията, т.е. актуализиране на съдържанието на текстовете от гръцките и българските медии (печатни и електронни) в сравнение с предшественика си, където текстовете обхващат тематиката до 2000 г. В новото издание срещаме текстови паралели до началото на 2020 г., потвърждение на думите на авторката в предговора (стр. 5), че „...автентичният текст на актуална тематика е най-добрият стимул за произвеждане на реч“.

В структурно отношение освен от предговор учебникът се състои от използвани съкращения (стр. 7), списък на използваната литература (стр. 8),

Стойна Пороманска

*Ta νέα ελληνικά  
για προχωρημένους*

*Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα*

**Новогръзки език  
за напреднали**

*Гръцко-български текстови паралели*

γ

Издателство „РОВИТА“  
Велико Търново, 2020

първа част (9 – 332 стр.), втора част (333 – 446 стр.) и азбучен указател на думите в учебника (447 – 456 стр.). Първата част включва текстове от български и гръцки медии (печатни и електронни), отразяващи различни сфери на общественния живот в двете съседни страни, България и Гърция, начина на живот, характера и проблемите в живота на носители на българския и гръцкия език. Разделена е на единадесет урочни единици, съдържащи теми, свързани със средствата за масово осведомяване, печат, радио и телевизия, гръцко-български отношения, избори, стачки и окупации, демографски проблеми, проблеми на жената, проблеми на младежта, ООН, Европейски съюз, както и раздели, посветени изцяло на икономическата и научно-техническата лексика в българския и новогръцкия език. Всяка една от урочните единици освен текстовете съдържа и упражнения, граматически наблюдения със съответните примери върху по-трудни въпроси на новогръцката граматика, представляващи най-често остатъци от книжовната традиция, например остатъци от несъществуващия в съвременния гръцки език дателен падеж, от който са запазени само някои вкаменени форми и изрази, паралелни форми при наречията като резултат от вековното съществуване на книжовна и народна езикови форма, видове причастия, особености при спреженията на глаголите, прилагателни имена с две окончания и др. Всеки урочен раздел завършва с кратък речник на непознатите думи, често термини, някои от които не съществуват в наличните гръцко-български и българо-гръцки речници.

В сравнение с предишния учебник (2000 г.) за напреднали освен премахването на раздела за войни и оръжия много приятно впечатление правят и следните промени:

- актуализирането на текстовите паралели от българските и гръцките медии (печатни и електронни), защото, както твърди авторката в предговора, „учебникът по чужд език за възрастни обучаеми трябва да съдържа интересна информация и да е богат на съвременни изразни средства“;

- добавянето в края на всеки урок на гръцки сентенции и поговорки, които допълнително обогатяват както лексикалните познания на обучаваните, така и техните общи културни фонове познания, нужни в общуването с носители на гръцкия език;

- преместването на урочната тема за гръцката диаспора от втората в първата основна текстова част, както и добавяне на текстове за българската диаспора, тема изключително актуална, включваща данни за историята на явлениято в нашите две съседни страни и неговата острота в съвременния свят;

- от голямо значение за новото издание на учебника за напреднали неоелинисти е и добавянето на още два текста, свързани с новогръцката граматика: от една страна, за заемките в гръцкия език – един особено динамичен процес в съвременния гръцки език от езиковедска гледна точка, и от друга – коментар и таблици със склонението на новогръцките причастия, включ-

вайки и причастни форми, наследени от книжовния гръцки език и употребяващи се предимно в публицистични и юридически текстове, необходими за обогатяването на речниковия и лексикалния запас на обучаваните, и най-вече на новогрещистите, с преводаческа ориентация и предизвикващи често пъти затруднения при превода на съответните форми;

– един важен нов ценен елемент в обновеното издание на учебника „Новогръцки език за напреднали. Гръцко-български текстови паралели“ са включените съвсем нови гръцко-български текстови паралели, засягащи българо-кипърските отношения, поради важността на добросъседските отношения с Република Кипър – страна членка на Европейския съюз, чийто официален език е съвременният гръцки език.

С изключение на добавянето на два нови текста към раздел „Култура“, втората част на учебника е запазена почти непроменена в сравнение с предишното му издание. Тя съдържа следните урочни раздели: „Култура“, „Исторически текстове“, „Географски текстове“ и „Политическо устройство“, и се отличава с двояк характер – от една страна, съдържа изключително ценни за обучаваните неоелинистични информации, например важни моменти от културата, историята, географията, както и фрагменти от конституциите на България и Гърция. Ето защо сме съгласни с мнението на авторката, изтъкнато отново в предговора на учебника, че „текстовете по история и география са необходими за обогатяване и разширяване на осведомеността на обучаемите, усвояване на гръцките названия на географските понятия и историческите събития, както и за елементарна ориентация в гръцката културна и историческа съкровищница“, тъй като те не са изгубили своята информативна стойност.

Познавам лично авторката Стойна Пороманска още от студентските си години в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Не на последно място, имах изключителната чест да ми бъде научен ръководител на докторската ми дисертация, защитена през 2017 г. с изключителна признателност за нейните отзивчивост и професионализъм. Заслужава също непременно да отбележа, че тя е доайенът на новогрещистиката в България и с огромен принос за утвърждаването на изучаването на новогръцкия език като първа специалност в няколко висши учебни заведения в България от началото на 90-те години на миналия век до днес. Освен това е почетен професор и доктор хонорис кауза на няколко университета в България и в чужбина, автор на многобройни статии, студии, монографии в областта на новогръцкото езикознание, както и на речници и учебни помагала по новогръцки език, сред които и настоящият учебник. Необходимо е също да се отбележи, че голяма част от текстовите паралели, подбрани по тематика, са взети от престижни български и гръцки електронни и хартиени източници, напр. гръцките *To Βήμα*, *Καθημερινή*, *Πρώτο θέμα*, *RT*, *Ναυτεμπορική*, *NewSit.gr*, *TVONENEWS.com* и др. и българските *Standartnews*, *Bgonair.bg*, *24 часа*, *iNews*, *Dnevnik*, *Dnes.bg* и др.

Настоящият учебник на Ст. Пороманска с интересния подход в ЧЕО за напреднали чрез текстови паралели, означен като трета част от нейната поредица от учебници по новогръцки език за начинаещи и напреднали, сам по себе си, не представлява ново обновено учебно помагало, надграждащо първото издание от 2000 г. с почти запазената с малки допълнения втора част, без съмнение, ще допринесе за изграждане у изучаващите съвременния гръцки език на образа на Гърция в ХХІ век с препратки към историята и географията на страната, към характера и менталитета на носителите на гръцкия език.

**ONE RENEWED ADVANCED LEARNERS' BOOK**

Poromanska, S. (2020). *Τα νέα ελληνικά για προχωρημένους. Ελληνοβουλγαρικά παράλληλα κείμενα (γ')* / *Novogratski ezik za naprednali. Gratsko-balgarski tekstovi paraleli (III)*. Veliko Tarnovo: Rovita, 464 pp. ISBN: 9789548914413

✉ **Dr. Kalin Vassilev**

Department of Foreign Languages  
Academy of Ministry of Interior  
1, Alexander Malinov Blvd.  
1712 Sofia, Bulgaria  
E-mail: [kkvasilev@gmail.com](mailto:kkvasilev@gmail.com)